

pojavih. Literatura o norveškem krasu je sicer skromna in za nas precej težko dostopna. Zato je ta vodnik toliko koristnejši, saj so na enem mestu zbrani bistveni podatki o norveškem krasu.

Na prvih 12 straneh knjige je program simpozija in povzetki (13) predhodno prijavljenih predavanj, gradivo vodnika pa zavzema 69 strani. V uvodnem poglavju nas avtor seznanja z razprostranjenostjo, litologijo, geomorfologijo, hidrologijo in speleologijo norveških karbonatnih kamnin ter s kratko zgodovino preučevanja tamkajšnjega krasa. Sledi opis posameznih kraških predelov Norveške: okolica Oslo fjorda in pogo-rje Jottunheimen v južnem delu dežele ter okolica mest Mosjoen, Mo i Rana in Fauske ter področje planotastega ledenika Svartisen na severu. Kras se pojavlja od morske gladine do kakih 1.400 m n.m., kar je v visokih zemljepisnih širinah pravi »visokogorski« kras.

Besedilo ilustrira 65 grafičnih prilog — kart, geoloških kart, diagramov, blokdiagramov, jamskih načrtov in skic. Čeprav je besedilo zelo zgoščeno, so objavljeni številni podrobni podatki o kamninah, o hidrologiji (vključno s sledenji podzemeljskih tokov), dodani so podrobni opisi sedimentnih profilov ter podatki o starosti kapnikov in kosti iz kraških jam.

Delo zaključuje seznam najpogostejših norveških zemljepisnih oziroma krasoslovnih terminov (s prevodom v angleščino), ki se najčešče pojavljajo v zemljepisnih, krajevnih in jamskih imenih. Seznam uporabljene literature obsega 48 enot, od tega je 31 enot, ki se neposredno nanašajo na norveški kras.

Andrej Kranjc

Krajša knjižna poročila

Mavricij Zgonik, Vloga geografskega okolja na začetke in rast Maribora. Kronika — časopis za slovensko krajevno zgodovino, 31, šte. 2-3, str. 103—114, Ljubljana 1983.

V prispevku so predstavljene in ovrednotene tiste geografske oziroma pokrajinske sestavine območja, na katerem je vzniknil in se je razvijal Maribor od 12. stol. dalje. Podrobneje sta osvetljena položaj in lega mesta in posebej poudarjena njegova obramba in prometna lega in položaj. Pregledno, po posameznih obdobjih, so prikazane in ovrednotene tiste sestavine geografskega okolja, ki so pomembneje vplivale na krepitev in rast mariborske mestne aglomeracije. Pri vsem tem postavlja avtor v ospredje vsakokratne politične, gospodarske, industrijsko-tehnološke in druge razmere, ki so neposredno krepile položaj in vlogo mesta v pokrajini. Podrobno je prikazana vloga in moč Maribora po zadnji vojni, ko je svoje gravitacijsko zaledje razširil na domala celotno območje severovzhodne Slovenije. Prav tako niso prezrte funkcije posameznih mestnih predelov v različnih obdobjih. Zanimiv in tehtno napisan prispevek, ki kaže tudi na potrebo po sprotnem prevrednotenju posameznih sestavin geografskega okolja.

Vladimir Bračič, Razvoj upravne ureditve v Mariboru. Kronika — časopis za slovensko krajevno zgodovino, 31, šte. 2-3, str. 229—239, Ljubljana 1983.

Študija je prvo temeljitejše delo v geografiji, ki sega na področje oblikovanja in spreminjanja teritorija najmanjših upravno-političnih enot v zadnjih stotridesetih letih (1850—1980). Na izre-